

Staten maatte erkende, at de ved Fredslutningen havde mistet Halvdelen af deres Næring. Artikel VII i Fredstraktaten af 30te Oktober 1864 lyder saaledes: „Bestemmelserne i Artiklerne XX, XXI og XXII af den imellem Østerrig og Rusland den 3dje Maj 1815. afsluttede Traktat“ — det var der, at de folkereitlige Bestemmelser, som ere blevne slaæde fast i den nyere Tid, bleve nævnte — „der udgør en integrerende Del af Wienerkongressens Hovedakt, hvilke Bestemmelser angaa de blandede Ejere, de Rettigheder, som de kunne udøve, og Naboforholdene i de af Grænserne overfaarne Ejendomme, skulle anvendes paa de Ejere og de Ejendomme, som i Slesvig og i Syland maatte befindes i de ved ovennævnte Bestemmelser af Wienerkongress-Akterne forudsæte Tilfælde“. I en Note under Artikel VII i Fredstraktaten findes saa Forklaringen over, hvorledes dette skal forstaaes for danske Forhold, og denne Forklaring skal jeg ogsaa tillade mig at læse op, da det kun er nogle saa Vinier af denne Forklaring, der gælder for Sønderjylland. Den lyder saaledes: „De Ejere, hvis Besiddelser overføres af Grænsen, skulle i Henseende til disse Besiddelser behandles efter de liberaleste Grundsetninger. Disse blandede Ejere, deres Tjenestefolk og Beboerne skulle have Ret til at passere frem og tilbage med deres Voksredskaber, deres Kvæg, deres Værktøj o. s. v. o. s. v.“ — men det er det, der forbydes dem. Det forbydes dem at gaa med deres Kreaturer over Grænsen — „fra den ene Del af den saaledes ved Grænsen overfaarne Ejendom til den anden, uden Henhyn til den forskellig Landshøjhed, ligeledes til fra et Sted til et andet at befordre deres Høst.“ Men det er netop det, som de ikke have maattet. Det er gaaet saa vidt under disse Afspørringer, at Folk have haft Korn staaende paa den anden Side af Grænsen og have ikke haft Lov til at føre det hjem til deres Hus i Danmark, fordi Grænsen var spærret. Ifølge den Forklaring paa Artiklen, jeg her læser op, skulle de imidlertid have Lov til at befordre deres Høst, alle Jordens Produkter, deres Kvæg og alle Produkter af deres Fabritation uden at behøve Pas, uden Forhindring, uden noget Baalæg og uden at erlægge nogen som helst Afgift.“ Sagen er jo den, at de indirekte ere komne til at erlægge Afgifter, og paa mange andre Maader, som jeg ikke skal fordybe mig i, ere komne i Besiddelse. Og saa slutter den med at sige: „Denne Begunstigelse er dog indskrænket til Natur- og Industriprodukter,“ naturligvis, „i det saaledes ved Grænselinien overfaarne

Territorium; ligeledes udstrækker den sig kun til de Grundejendomme, der tilhøre den samme Ejers inden for den bestemte Afstand af en Mil paa hver Side, og som maatte være blevne overfaarne af Grænselinien.“ Saaledes lyder altsaa Fortolkningen i Noten neden under Artikel VII for disse Grænseløberes Vedkommende. Den højtærede Indenrigsminister har selv stillet sig meget liberalt — og det ved jeg, jeg har selv haft Beslighed til at erfare det — som Departementschef over for disse Folk; han ved ogsaa fra den Tid, at det paahyrder vedkommende Ejers Udgifter. Der er kommet Folk f. Eks. om Foraaret til Ministeren, som have forhandlet med ham som Departementschef i den Tid, hvor deres Kreaturer skulde ud, men hvor Grænsen var spærret, og de ingen anden Græsning havde end den paa den anden Side Grænsen, saa det var aldeles nødvendigt for dem, hvis de ikke skulde gaa okonomisk til Grunde, at faa Lov til at føre deres Kreaturer over paa den anden Side til Græsning og tilbage igen. Det samme gjaaldt ogsaa, naar der var Tale om deres Mælkeriprodukter o. s. v. Da stillede den ærede Minister sig meget liberalt til disse Folk, men han ved ogsaa nok, at det har paahyrdet dem et ikke saa lille Tab. Naar Forholdet nu er det, at Fredstraktaten positivt efter min Mening hjemler de Folk en Ret, som er blevet frataget dem af Henhyn til hele Samfundet, saa haaber jeg ogsaa, at den ærede Minister vil være enig med mig i, at saa bør der tages et stensomt Henhyn til disse Andragender og først og fremmest, som den ærede Ordfører rigtig bemærkede, til Andragenderne fra de Beboere ved Landgrænsen, som ere levende endnu og som i 1864 fik deres Marker overfaarne og deres Gaarde delte paa denne Maade. Jeg er kun fremkommen med dette for at saa denne Artikel VII undersøgt, ogsaa naar Ministeren nu vil lade dette Forhold undersøge, som han velvillig udtalte, at han vilde, for det er høist ubehageligt for os Rigsdagsmænd ved Grænsen hvert eneste Aar at blive overfaldne med en Mængde Andragender af en lignende Art. Det bliver vist os, naar vi komme op til dem, hvorledes Forholdene virkelig ere, saa vi personlig kunne overbevise os om, hvilke Tab og Ulemper dette Forhold forvolder dem. Derfor haaber jeg, at vi nu en Gang maatte komme til et virkelig retfærdigt og rimeligt Resultat, saaledes at vi herester ikke skulle behøve at komme over og optage det høje Tings Tid baade i Udvalget og i Tinget om disse Grænseløberes Tab paa Grund af Afspærringen. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale